

Dokkershaven en Edisongebied e.o.

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

17 november 2006 / rapportnummer 1809-39



commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van de gemeente Vlissingen
Postbus 3000
4380 GV Vlissingen

uw kenmerk
MI/205190

uw brief
31 augustus 2006

ons kenmerk
1809-40/Ib/jr

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Dokkershaven en Edisongebied e.o.

doorkiesnummer
(030) 234 76 12

Utrecht,
17 november 2006

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Dokkershaven en Edisongebied e.o. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. J.G.M. van Rhijn
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Dokkershaven en Edisongebied e.o.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Dokkershaven en Edisongebied e.o.

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Dokkershaven en Edisongebied e.o.

uitgebracht aan de gemeenteraad van de gemeente Vlissingen door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Dokkershaven en Edisongebied e.o.

de secretaris



ir. I.G.M. de Bondt

de voorzitter



drs. J.G.M. van Rhijn

Utrecht, 17 november 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN	2
3. PLANOPZET	2
3.1 Detailniveau in het MER.....	2
3.2 Planproces	2
3.3 Duurzaamheid als doelstelling.....	3
3.4 Behoefteraming.....	3
3.5 Fasering / flexibiliteit.....	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	4
4.1 Voorgenomen activiteit.....	4
4.2 Referentie.....	5
4.3 Varianten.....	5
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	5
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUEFFECTEN	6
5.1 Bodem en water.....	6
5.2 Natuur	6
5.3 Verkeer	7
5.4 Leefbaarheid.....	7
5.4.1 Algemeen.....	7
5.4.2 Hinder tijdens de bouw	8
5.4.3 Lucht.....	8
5.4.4 Geur.....	9
5.4.5 Geluid	9
5.4.6 Externe Veiligheid.....	9
5.5 Behoud industrieel erfgoed / cultuurhistorie	9
5.6 Groen en landschap.....	10
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	10
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	10
8. EVALUATIEPROGRAMMA	10
9. VORM EN PRESENTATIE	11
10. SAMENVATTING VAN HET MER	11

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 augustus 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Weekblad "De Faam" d.d. 30 augustus 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Tegen het historische centrum van Vlissingen ligt Dokkershaven, het voormalige KSG-terrein. In het recente verleden oefende Koninklijke Schelde Groep op dit terrein haar scheepsbouwactiviteiten uit. Gemeente Vlissingen wil dit terrein herontwikkelen, ten behoeve van wonen, werken, detailhandel, recreatieve doeleinden en een jachthaven. Ook het naastgelegen Edisonterrein wordt gerevitaliseerd. Voor dit verouderde haven- en industriegebied is de realisatie van woningen, kantoren, scholen, kennisintensieve bedrijvigheid en ligplaatsen voor de jachthaven voorzien. De bestemmingsplannen van Dokkershaven en het Edisonterrein moeten worden gewijzigd. De gemeenteraad van Vlissingen treedt hierbij op als bevoegd gezag en het college van burgemeester en wethouders als initiatiefnemer.

Voor de totale binnenstedelijke herstructurering moet zowel een planmilieueffectrapportage (m.e.r.) als een besluit-m.e.r. worden doorlopen. De initiatiefnemer heeft ervoor gekozen om deze procedures te combineren en één milieueffectrapport (MER) op te stellen. Overal waar in dit advies de term MER staat vermeldt, wordt het eindproduct bedoeld van beide procedures.

Bij brief van 31 augustus 2006 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in weekblad De Faam, d.d. 30 augustus 2006².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. Bij het opstellen van dit advies heeft de Commissie gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- Startnotitie milieu- en natuurbeoordeling Dokkershaven en Edisongebied e.o., aug. 2006
- Masterplan Dokkershaven, dec. 2006
- Structuurplan Edisongebied, feb. 2006
- Haalbaarheid van een jachthaven en ligplaatsen in het Spiegheelkwartier, Waterrecreatieadvies, dec. 2005
- Nota van Uitgangspunten/Strategische Marktvisie Spiegheelkwartier Vlissingen, dec. 2004

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN

De volgende punten zijn essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt over:

- fasering van de planontwikkeling en de realisatie in relatie tot de behoefte-ramingen voor de verschillende planonderdelen en de beoogde ruimtelijke kwaliteit;
- de overlast tijdens de realisatie in relatie tot de fasering;
- de ernst en omvang van de verontreiniging van de bodem, waterbodem en het grondwater in het plangebied, de wijze waarop daarmee wordt omgegaan bij de herstructureringen en de mogelijke effecten daarvan;
- de effecten van het voornemen op het Natura-2000 gebied de Westerschelde.

De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling vormen van de inhoud van het MER.

3. PLANOPZET

3.1 Detailniveau in het MER

De plannen voor Dokkerhaven zijn verder uitgewerkt dan de plannen voor het Edisongebied. Het Masterplan en de uitgangspunten uit de Strategische Marktvisie geven een goed beeld van de gewenste ontwikkelingen in Dokkershaven. Het Structuurplan schetst een beeld van het Edisongebied.

De plannen van de beide gebieden kennen niet hetzelfde detailniveau en thematische benadering. Dit hoeft voor het MER geen probleem te zijn. In het MER moeten de milieueffecten met de daarbij behorende bandbreedte onderzocht worden. Een verschil in detailniveau brengt met zich mee dat de bandbreedte van de effecten voor de twee gebieden verschillend zal zijn (zie hoofdstuk 5).

3.2 Planproces

Gemeente Vlissingen heeft gekozen voor een open planproces, waarin omwonenden al in een vroeg stadium mee kunnen praten over de uiteindelijke inrichting van Dokkershaven en het Edisongebied. Deze aanpak zorgt voor een grote betrokkenheid van de inwoners van Vlissingen bij de planvorming en een groter draagvlak.

Uit de startnotitie komt niet naar voren welke actoren betrokken zijn bij de planvorming. Geadviseerd wordt om in het MER aan te geven welke actoren⁵ er zijn. Geef aan hoe zij betrokken zijn bij de planvorming. Geef weer hoe de realisatie van de door de gemeente beoogde milieukwaliteit in de planvorming en uitvoering gewaarborgd wordt, bijvoorbeeld door eisen te stellen bij de gronduitgifte.

⁵ Zoals projectontwikkelaars, grondeigenaren, belangenorganisaties, onderwijsinstellingen, toekomstige gebruikers, provincie en buurgemeentes.

Het verdient aanbeveling dat de watertoets en de m.e.r-procedure op elkaar worden afgestemd⁶.

3.3 Duurzaamheid als doelstelling

In de startnotitie staat dat het voornemen tot doelstelling heeft om te komen tot een duurzame herinrichting van zowel Dokkershaven als het Edisongebied. Duurzaamheid lijkt bij de herinrichting vooral gebruikt te worden in de zin van 'toekomst gericht ontwikkelen'. Geef in het MER aan wat de achterliggende doelen zijn van deze na te streven duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld het verbreden van de sociaal economische basis van Vlissingen. Uit het MER moet blijken in hoeverre met de herinrichting van Dokkershaven en het Edisongebied invulling wordt gegeven aan de achterliggende doelen.

Het begrip duurzaamheid hoeft niet alleen gehanteerd te worden als containerbegrip voor het 'toekomstgericht ontwikkelen' van Vlissingen. De Commissie adviseert om in het MER een heldere definitie van het begrip duurzaamheid op te nemen. De Commissie geeft hierbij in overweging om een brede invulling te geven aan het begrip duurzaamheid en tevens concrete doelstellingen te formuleren voor de toepassing van materialen en mogelijk hergebruik, energiezuinig bouwen, kwaliteit van groenvoorzieningen, etc.

3.4 Behoefteraming

In de Strategische Marktvisie worden de resultaten weergegeven van een eerste verkenning naar de behoefte aan woningen, werken, detailhandel en recreatie. Tevens zijn er uitgangspunten voor verkeer en openbare ruimte gedefinieerd. De studie gaat alleen uit van de geplande ontwikkelingen in Dokkershaven. Maak in het MER inzichtelijk of de behoefte aan / het economische draagvlak voor de verschillende programmatische elementen uit de plannen van Dokkershaven en het Edisongebied gezamenlijk groot genoeg is⁷.

In de Strategische Marktvisie wordt geschetst dat er in Dokkershaven 1100 tot 1500 woningen kunnen en moeten worden gerealiseerd (gemiddeld max. 70 woningen per ha). In de startnotitie staat aangegeven dat in Dokkershaven 1800 woningen worden gesitueerd en in het Edisongebied 250. Onderbouw de behoefte aan deze aantallen woningen en geef aan welke afspraken er met de regionale overheden reeds zijn gemaakt over de omvang van het woningbouwprogramma in Vlissingen. Ga na of met de extra woningen nog de gewenste kwaliteit kan worden gerealiseerd.

In het haalbaarheidsonderzoek van Waterrecreatieadvies wordt aangegeven dat er momenteel 1237 ligplaatsen rondom de Westerschelde zijn. Er wordt niet ingegaan op uitbreidingsplannen van andere havens. Ten tijde van het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek is uitgegaan van ca 300 extra ligplaatsen in Dokkershaven. Maak in het MER inzichtelijk dat er voldoende draagvlak onder recreanten is voor 900 extra ligplaatsen in Vlissingen en betrek hierbij de ontwikkelingen van andere (zee)havens in de omgeving.

⁶ Zie inspraakreactie 3.

⁷ Zie inspraakreactie 7.

3.5 Fasering / flexibiliteit

In relatie tot de omvang van het huidige Vlissingen is de bouwpoging groot. Dit heeft gevolgen voor het tempo waarin woningen, kantoorruimte, detailhandel etc. kunnen worden afgezet. Tijdens het locatiebezoek⁸ is aangegeven dat gemeente Vlissingen streeft naar een kwalitatief hoogwaardige inrichting van Dokkershaven en het Edisongebied. Door de lange realisatieperiode kan de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte onder druk komen te staan .

Een goede fasering en voldoende flexibiliteit in het ontwerp zijn (mede) bepalend voor de uiteindelijke kwaliteit van Dokkershaven en het Edisongebied. Geef aan welke dragers voor ruimtelijke kwaliteit een harde randvoorwaarde vormen en welke kwaliteitsdragers gewenst zijn en eventueel in een later stadium kunnen worden gerealiseerd.

Schenk in het MER aandacht aan de fasering van de oplevering van verschillende planonderdelen en geef hierbij antwoord op onderstaande vragen:

- Moeten Dokkershaven en het Edisongebied tegelijkertijd ontwikkeld worden?
- Welke planonderdelen én deelgebieden zijn te onderscheiden?
- Op welke wijze wordt bij de fasering rekening gehouden met sociale veiligheid? Hoe wordt bijvoorbeeld voorkomen dat de spreiding van reeds gerealiseerde voorzieningen te groot is?
- Op welke wijze kan door een slimme fasering de overlast tijdens de lange realisatieperiode beperkt worden?
- In welke mate is de bodemsanering bepalend voor de fasering van de ontwikkeling van de verschillende deelgebieden ten opzichte van elkaar?
- Hoe verhouden de verschillende planonderdelen zich qua draagvlak met elkaar? Is er bijvoorbeeld voldoende interesse voor de jachthaven als nog niet alle saneringswerkzaamheden zijn uitgevoerd en de werkzaamheden aan het eiland nog plaats vinden?

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

4.1 Voorgenomen activiteit

Het MER moet een zelfstandig leesbaar document zijn. Dat houdt in dat het MER in moet gaan op de gewenste inrichting van Dokkershaven en het Edisongebied, het draagvlak voor de verschillende planonderdelen en de daarbij gewenste ruimtelijke kwaliteit. Veel informatie is reeds te vinden in achtergrondstudies. Neem relevante informatie over in het MER. Geef in het MER een opsomming van alle m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten⁹.

De planontwikkeling met betrekking tot de jachthaven blijft in de documenten onderbelicht. Schets in het MER de inrichting van de jachthaven en de bijbehorende voorzieningen, zoals jachtclub, parkeerplaatsen, winterberging, reparatiewerf, etc. Geef aan wat de verhouding is tussen passantenplaatsen en vaste ligplaatsen. Ga tevens in op de benodigde waterdiepte en vaarroutes.

⁸ Op 16 oktober 2006 heeft de Commissie een bezoek gebracht aan het plangebied.

⁹ Zie inspraakreactie 2.

De gemeente heeft naar de wenselijkheid gekeken het treinstation van Vlis-singen te verplaatsen in noordelijke richting. Geef aan of, en zo ja hoe, de plannen voor het Edisongebied hierop inspelen.

4.2 Referentie

Hanteer de huidige situatie, inclusief de autonome ontwikkeling als referentiesituatie. Plannen waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden, moeten tot de autonome ontwikkeling worden gerekend (zie paragraaf 2.2. van de startnotitie)¹⁰.

4.3 Varianten

De gewenste functies kunnen op veel verschillende manieren in Dokkershaven en het Edisongebied worden geplaatst. Er is al veel werk verricht ten behoeve van de totstandkoming van het Masterplan en het Structuurplan. Ontwikkel op onderdelen varianten die zich van elkaar onderscheiden. De Commissie adviseert om tenminste verschillende varianten te ontwikkelen voor:

- de fasering van de realisatie, schenk hierbij niet alleen aandacht aan de volgorde van uitvoering van de verschillende planonderdelen (zie par. 3.5), maar tevens aan de wijze waarop de herontwikkeling wordt opgepakt, de rol van de gemeente in het proces en de wijze waarop het realiseren van de beoogde (milieu)kwaliteit wordt gewaarborgd.
- de inrichting en vormgeving van de jachthaven en eiland.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Ontwikkel het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) en houd bij het ontwikkelen van het mma rekening met:

- toepassing van duurzame materialen;
- eventuele mogelijkheden voor het gebruik van industriële restwarmte¹¹ en energiezuinig bouwen;
- behoud van cultuurhistorische waardevolle elementen;
- mobiliteitsbeperkende en -geleidende maatregelen;
- gebruik van groen en water in de wijk;
- maximale inzet op duurzaam stedelijk waterbeheer;
- optimalisatie van de leefbaarheid, hierbij valt te denken aan:
 - o sociale veiligheid in het algemeen en in parkeergarages in het bijzonder;
 - o vergroten van de levendigheid door concentratie van activiteiten;
- optimalisatie van de fasering, hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan maximale beperking van overlast tijdens de bouw en het op elkaar afstemmen van bodemsanering en realisatie.

¹⁰ De Commissie adviseert om geen gebruik te maken van het begrip nulalternatief, zoals de initiatiefnemer in de startnotitie heeft gedaan. Een nulalternatief is niet hetzelfde als de referentiesituatie. Als er sprake is van een nulalternatief dan is er sprake van een volwaardig alternatief, dat aan de doelstelling van de initiatiefnemer voldoet.

¹¹ Zie inspraakreactie 2.

5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUEFFECTEN

5.1 Bodem en water

Beschrijf in het MER, voor zover relevant voor de effecten van de planuitvoering, de bodemopbouw, de geo(hydro)logische situatie en de waterhuishouding. Ga in op de mogelijke gevolgen van de planuitvoering op de geohydrologische situatie en de waterhuishouding in verband met mogelijke verspreiding van verontreinigingen en eventuele verzilting/verzoefting.

In Dokkershaven en het Edisongebied is sprake van ernstige en wijd verbreide verontreiniging van bodem en grondwater. Ook de waterbodem van de havens is ernstig verontreinigd. Geef aan hoe met de inrichting van het plangebied ingespeeld wordt op de locatie van de verontreinigingen. Beschrijf hoe en waar deze verontreinigingen worden gesaneerd en eventueel worden geïsoleerd van de omgeving en wat de restverontreiniging is. Geef aan, hoe en waar de ontgraven verontreinigde grond en waterbodem wordt verwerkt en / of hergebruikt en hoe verontreiniging van bodem en water daarbij wordt voorkomen.

Geef aan, hoe bij het ontwerp van Dokkershaven en het Edisongebied en de ontgraving c.q. demping van havengedeelten, met de ligging van bodemverontreiniging rekening wordt gehouden. Beschrijf concreet (en kwantitatief middels een grondbalans en kaart) de herkomst, hoeveelheid, kwaliteit (per klasse) en bestemming van vrijkomende grond en toets dit aan vigerende wet- en regelgeving.

In het kader van de planuitvoering zullen aanzienlijke terreinen worden verhard en nieuwe rioleringen moeten worden aangelegd. Geef de voorgenomen aard van de riolering (gescheiden regen en afval), de extra afvoer van regenwater en de eventuele consequenties voor waterberging en waterzuivering weer.

De plannen van Dokkershaven houden in dat de secundaire waterkering moet worden aangepast. Maak in het MER inzichtelijk hoe groot de overstromingskans is, hoe de bescherming tegen overstroming wordt gewaarborgd en welke maatregelen getroffen kunnen worden om overstromingen te voorkomen.

5.2 Natuur

De Westerschelde is aangewezen als Natura 2000 gebied. Geef in het MER de kwalificerende soorten en de geformuleerde instandhoudingsdoelen weer. In de startnotitie staat aangegeven dat er een passende beoordeling moet worden uitgevoerd, omdat significante effecten niet zijn uit te sluiten.

De Commissie adviseert om – indien dit nog niet gedaan is – allereerst de oriëntatiefase te doorlopen. De volgende vragen zullen moeten worden beantwoord:

- Wat zijn de natuurwaarden in de Westerschelde / Voordelta op grond waarvan de Natura 2000-aanwijzing tot stand is gekomen?
- Wanneer is er sprake van een significante aantasting van de aanwezige Natura 2000-gebieden (voor de vaststelling van significante verstoring zijn een kwantitatieve inschatting van aanwijssorten en een

kwantitatieve schatting van de totale verstoring op soorten / habitats nodig)?

- Wat zijn de verstoringseffecten op deze natuurwaarden door toenemende recreatievaart?

Als hieruit blijkt dat significante gevolgen niet zijn uit te sluiten moet inderdaad een passende beoordeling worden doorlopen en eventueel de ADC-toets¹². Houd bij het bepalen van de gevolgen voor de natuur rekening met cumulatie. Dit houdt in dat bij het bepalen van de ernst van de gevolgen op het Natura 2000-gebied rekening moet worden gehouden met andere ontwikkelingen rondom de Westerschelde.

5.3 Verkeer

Wegverkeer

Maak in het MER de verkeersontsluiting (gemotoriseerd en langzaam verkeer) van Dokkershaven en het Edisonterrein inzichtelijk. Hiervoor is het noodzakelijk dat inzicht wordt gegeven in de ontsluitingsstructuur van Vlissingen. Geef aan wat de intensiteiten en capaciteiten zijn van de hoofdontsluitingswegen en beschrijf waar in het plangebied knelpunten optreden.

Geef weer welke parkeernorm in het plangebied wordt gehanteerd en waar in het plangebied parkeergelegenheid wordt geschapen¹³. Maak onderscheid naar parkeerplaatsen die voor woningen, voor voorzieningen of dubbelgebruik worden gerealiseerd.

Scheepvaart

De uitbreiding van de jachthaven met 800 tot 900 ligplaatsen zal gevolgen hebben voor het scheepvaartverkeer op de Westerschelde en het Kanaal van Walcheren. Schenk in het MER aandacht aan de nautische veiligheid¹⁴.

Ga tevens in op de frequentie en duur van de opening van bruggen over het Kanaal van Walcheren en geef aan of hierdoor, in de referentiesituatie en na realisatie van de herinrichtingopgaven, verkeersknelpunten worden veroorzaakt. Geef tevens aan of de capaciteit van de schutsluis voldoende is in verhouding tot de uitbreiding van het aantal ligplaatsen. Ga in op de stremming van het langzaam verkeer vanaf het station naar het historisch centrum.

5.4 Leefbaarheid

5.4.1 Algemeen

Leefbaarheid wordt behalve door objectief berekenbare en/of meetbare factoren zoals geluid en luchtkwaliteit in belangrijke mate bepaald door kwalitatieve factoren zoals sociale veiligheid, kwaliteit van de buitenruimte (groen, wa-

¹² Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?

D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?

C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹³ In het Masterplan voor Dokkershaven wordt uitgegaan van 1 parkeerplaats per woning op eigen terrein (pag. 53 van Masterplan). Tijdens het locatiebezoek van 16 oktober is aangegeven dat er 1,5 tot 2 parkeerplaatsen per woningen worden gerealiseerd.

¹⁴ Zie inspraakreactie 9.

ter en verharding), de mate waarin een locatie onderdeel uitmaakt van het stedelijk netwerk, functiemenging, levendigheid en hinder van activiteiten. Geef niet alleen middels kwantitatieve berekeningen inzicht in de leefbaarheid (zie onderstaande paragrafen) maar geef tevens met behulp van een kwalitatieve beschrijving aan hoe het aspect leefbaarheid scoort in de verschillende varianten.

Verschillende planonderdelen, zoals de jachthaven, zullen de levendigheid van Vlissingen vergroten. Aan de andere kant kunnen omvangrijke recreatieve voorzieningen ook overlast met zich mee brengen voor andere planonderdelen, zoals wonen. Schenk in het MER aandacht aan de relatie tussen de verschillende planonderdelen, de kansen die ze voor elkaar scheppen en de mogelijke hinder die ze van elkaar ondervinden.

5.4.2 Hinder tijdens de bouw

Ga in het MER in op hinder tijdens de realisatieperiode, zoals geluid (bijv. door hei- en graafwerkzaamheden), stof, slechte bereikbaarheid, etc. en geef aan welke maatregelen genomen kunnen worden om de hinder te beperken. Geef aan hoe de verkeersontsluiting van het plangebied en de omringende woonwijken wordt geregeld tijdens de bouw. Schenk hierbij niet alleen aandacht aan de aanvoer van bouwmaterialen, maar tevens aan de bereikbaarheid van het gebied en de omringende wijken voor bewoners en doorgaand verkeer. Ga in op de aantrekkelijkheid van de woonomgeving in de realisatieperiode.

5.4.3 Lucht

Uit de Structuurvisie voor het Edisongebied blijkt dat de normen voor de daggemiddelde concentratie fijn stof in 2010, 2015 en 2020 vaker dan toegestaan worden overschreden. Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀) en NO₂, middels contourenkaarten op basis van modelberekeningen, inzicht in de concentratieniveaus en overschrijdingen van grenswaarden (en plandrempels¹⁵ voor NO₂), zowel bij autonome ontwikkeling als bij realisatie van Dokkershaven en het Edisongebied.

In de structuurvisie is uitgegaan van het Besluit Luchtkwaliteit. Inmiddels is het Besluit Luchtkwaliteit 2005 van kracht en mag zeezout afgetrokken worden van de achtergrondconcentratie fijn stof. Aangetoond moet worden dat voor zowel het Edisongebied als voor Dokkershaven aan de eisen (inclusief salderingsmogelijkheden) uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005) wordt voldaan.

In de structuurvisie wordt gesteld dat er geen knelpunten zijn te verwachten voor SO₂, CO, Pb en benzeen. Gezien jurisprudentie beveelt de Commissie aan om in het MER kwalitatief te onderbouwen waarom het aannemelijk is dat voor zowel Dokkershaven als het Edisongebied voor deze stoffen aan de normen uit het Blk 2005 wordt voldaan.

Hou bij het bepalen van de luchtkwaliteit rekening met de invloed van de scheepvaart¹⁶.

¹⁵ Overschrijding van plandrempels is toegestaan, maar verplichten wel tot het opstellen van een verbeterplan.

¹⁶ Voor de emissiefactoren van scheepvaart (beroepsvaart en recreatie) doet de Commissie de suggestie om contact op te nemen met TNO MEP te Apeldoorn of het Milieu en Natuur Planbureau.

5.4.4 Geur

Maak in het MER inzichtelijk of er in de omgeving van het plangebied bronnen zijn die geuroverlast genereren. Indien dit het geval is, moet in het MER worden aangegeven welke mogelijkheden er zijn om de geuroverlast te beperken.

5.4.5 Geluid

Rondom het plangebied zijn industriële geluidsbronnen gesitueerd. Geef in het MER de geluidscontouren (vergunde en actuele situatie) van deze inrichtingen weer en maak inzichtelijk of, en zo ja welke, beperkingen ze opleggen aan de inrichting van het plangebied. Geef aan hoe deze contouren zich verhouden met eventuele uitbreidingsplannen van de industrieën. Gezien het feit dat er in verschillende delen van het plangebied hoogbouw beoogd is, adviseert de Commissie om, waar relevant, de geluidsbelasting niet alleen op de wettelijk voorgeschreven hoogte uit te rekenen, maar tevens op grotere hoogte, bijvoorbeeld 20 meter.

Geef in het MER een analyse van de geluidsbelasting door wegverkeer rondom bestaande wegen, indien de geluidsbelasting naar verwachting met meer dan 1dB¹⁷ toe- of afneemt ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Maakt tevens de geluidsbelasting rondom de haven en de nieuwe stadsentree inzichtelijk.

Besteed in het MER aandacht aan de cumulatie van geluid en geef het aantal geluidsgehinderden weer. Indien de plannen voor het Edisongebied niet concreet genoeg zijn, kan voor dit gebied volstaan worden met het weergeven van de bandbreedte, waarbinnen het aantal geluidsgehinderden zich zal bevinden.

5.4.6 Externe Veiligheid

In de startnotitie staat aangegeven dat er verschillende risicobronnen in en om het plangebied zijn. Uit de inspraak blijkt dat er niet alleen gevaarlijke stoffen worden vervoerd op de Westerschelde, maar tevens door het kanaal van Walcheren¹⁸.

Geef aan in hoeverre op de herinrichting verandering inhoudt van de veiligheidsrisico's (plaatsgebonden en groepsrisico). Geef aan in hoeverre er vanuit externe veiligheid beperkingen worden opgelegd aan de inrichting van het plangebied.

5.5 Behoud industrieel erfgoed / cultuurhistorie

In het plangebied zijn verschillende waardevolle cultuurhistorische elementen aanwezig, zoals de timmerfabriek, de kraan, machinehal, etc. Ook zullen cultuurhistorische elementen in het plangebied worden teruggebracht, zoals het Perrydok. Geef aan welke elementen behouden blijven en op welke manier ze ingepast worden.

¹⁷ De Wet geluidhinder wordt in het kader van de modernisering instrumentarium geluidbeleid gewijzigd. Dit impliceert onder andere dat de geluidbelasting door spoor- en wegverkeer in de nabije toekomst in de uniforme Europese dosismaat Lden moet worden uitgedrukt.

¹⁸ Zie inspraakreactie 4.

5.6 Groen en landschap

In het Masterplan zijn verschillende groengebieden aangegeven en een landschappelijke beplanting opgenomen. Geef aan wat de functies van het groen zullen zijn. Geef bijvoorbeeld aan welke recreatieve en belevingsdoelen hier worden nagestreefd.

Schenk in het MER aandacht aan de visueel-landschappelijke aspecten van de geplande hoogbouw. Vlissingen krijgt – vanaf de Westerschelde gezien – naast een hoogbouwaccent aan de linkerzijde (Boulevard), ook een hoogbouwaccent aan de rechterzijde. Schets de ‘sky line’.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven / varianten moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven / varianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het natuur- en milieubeleid worden betrokken.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Bij het vaststellen van de bestemmingsplannen moet aangegeven worden op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden, om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen.

De Commissie adviseert om niet alleen de milieueffecten te monitoren na realisatie van de totale herinrichting, maar periodiek (bijvoorbeeld om de vijf jaar) de voortgang van de realisatie, de gerealiseerde (milieu)kwaliteit en de milieueffecten te evalueren.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma.


BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Dokkershaven en Edisongebied e.o.

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het college van burgemeester en wethouders d.d. 31 augustus 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	1 SEP 2006
nummer	
dossier	1809-17/m3
kopie naar :	VS



Aan de Commissie voor de m.e.r.
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

UW BRIEF VAN	UW KENMERK	ONS KENMERK	DATUM
BEHANDELD DOOR	BEZOEKADRES	MI/ 205190	31 AUG. 2006
L. Busé	Vredehoflaan 950	TELEFOON	BIJLAGEN
ONDERWERP		0118-487417	2

startnotitie m.e.r. Dokkershaven/Edisongebied

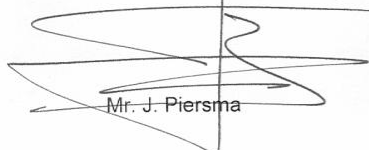
Geachte dames, heren,

Binnen de gemeente Vlissingen worden de plannen Dokkershaven en Edisongebied ontwikkeld. Met Dokkershaven wordt beoogd het voormalige industrieterrein van de scheepswerf De Schelde (KSG) te transformeren naar een binnenstedelijk gebied met de functies wonen, werken en recreëren. Het plan Edisongebied betreft de revitalisering van een bedrijventerrein, inclusief de binnenhavens, waarbij tevens mogelijkheden voor wonen, recreëren en uitbreiding van de reeds aanwezige scholen worden voorzien. Door de samenhang van beide plannen dient op grond van de Wet milieubeheer een milieu effectrapportage-procedure (m.e.r.) doorlopen te worden.

Bijgevoegd treft u de startnotitie m.e.r. ter informatie aan. In de startnotitie is het voornemen beschreven en wordt aangegeven op welke milieuaspecten onderzoek verricht zal worden.

De startnotitie ligt vanaf 31 augustus tot en met 12 oktober 2006 ter visie. De publicatie voegen wij hierbij. Na afloop van deze termijn zullen wij u de binnengekomen reacties toezenden. Graag ontvangen wij daarna binnen de wettelijke termijn uw advies.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Vlissingen,
Namens dezen,
Het hoofd van de afdeling Milieu,



Mr. J. Piersma

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in weekblad "De Faam" d.d. 30 augustus 2006

Krugerstraat 1) tijdens kantooruren voor belanghebbenden ter inzage. Gedurende deze periode kunnen zij hun zienswijze over aanvraag of ontwerp schriftelijk of mondeling naar voren brengen.

STARTNOTITIE DOKKERSHAVEN EN EDISONGEBIED

Met ingang van donderdag 31 augustus 2006 ligt gedurende zes weken de startnotitie milieueffectrapportage (m.e.r.) voor de plannen Dokkershaven en Edisongebied ter inzage. U kunt de startnotitie inzien elke werkdag tijdens openingstijden in het stadhuis, Paul Krugerstraat 1. Op afspraak kunnen de stukken ook op donderdagavond van 17.00 tot 20.00 uur worden ingezien, telefoon 0118-487339 of 0118-487300 (e-mail whe@vlissingen.nl). Desgewenst wordt er onder kantoor tijden door de afdeling Milieu aan de Vredehoflaan 950 een mondelinge toelichting gegeven op de voornoemde stukken (tel. 0118-487417).

Binnen Vlissingen worden twee plannen ontwikkeld, te weten Dokkershaven en het Edisongebied (inclusief Kenniswerf). Dokkershaven betreft de transformatie van een voormalig terrein van de scheepswerf KSG tot een stedelijk gebied met woningen en maatschappelijke, culturele en recreatieve voorzieningen. Het Edisongebied betreft het revitaliseren van een haven-, industrie- en scholengebied, waarbij ook functies als wonen en recreatie zijn voorzien. Gebleken is dat beide plannen in samenhang m.e.r.-plichtig

zijn en hiervoor een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden. Ook dient een onderzoek naar de invloed op natuurwaarden plaats te vinden. Het doel van de m.e.r. is om het milieubelang naast de andere belangen een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming. De startnotitie is een eerste document in de procedure. Met de startnotitie informeert de initiatiefnemer, de gemeente Vlissingen, derden over het initiatief, de procedure en de te verwachten milieugevolgen. Indien u mondeling uw reactie wilt geven dan kunt u daarvoor een afspraak maken met de heer L. Busé van de afdeling Milieu (0118-487417).

Er is een informatiebijeenkomst over dit onderwerp op dinsdag 26 september 2006 in het stadhuis van Vlissingen (inloop 19.00 uur, aanvang 19.30 uur). Reacties via de website, per post of e-mail (gemeente@vlissingen.nl) zijn mogelijk tot en met 12 oktober 2006. U kunt uw schriftelijke reactie zenden aan de Raad van de gemeente Vlissingen, t.a.v. de afdeling milieu, Postbus 3000, 4380 GV Vlissingen. Zie voor de startnotitie: www.vlissingen.nl/dokkershaven

Vlissingen, 30 augustus 2006
Burgemeester en wethouders van
Vlissingen, Postbus 3000, 4380 GV
VLISSINGEN

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van Vlissingen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Vlissingen

Besluit: wijziging/vaststellen bestemmingsplannen

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 10.3, D11.1, D11.2

Activiteit: binnenstedelijke herinrichting, ten behoeve van wonen, onderwijs, werken, detailhandel, kennisintensieve bedrijvigheid, recreatieve doeleinden en een jachthaven.

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 29 augustus 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 17 november 2006

Bijzonderheden:

In het advies wordt aangegeven dat de onderstaande punten essentiële informatie zijn in het milieueffectrapport. In het MER moet informatie worden opgenomen over:

- de fasering van de planontwikkeling en de realisatie in relatie tot de behoefteramingen voor de verschillende planonderdelen en de beoogde ruimtelijke kwaliteit;
- de overlast tijdens de realisatie in relatie tot de fasering;
- de ernst en omvang van de verontreiniging van de bodem, waterbodem en het grondwater in het plangebied, de wijze waarop daarmee wordt omgegaan bij de herstructurering en de mogelijke effecten daarvan;
- de effecten van het voornemen op het Natura-2000 gebied de Westerschelde.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenboden

drs. S.R.J. Jansen

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

ir. H.A.P. Zinger

Secretaris van de werkgroep:

ir. I.G.M. de Bondt

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20060822	M.A. van Es	Vlissingen	20061025
2.	20061022	Gedeputeerde Staten Provincie Zeeland	Middelburg	20061025
3.	20060928	Waterschap Zeeuwse Eilanden	Middelburg	20061025
4.	20061010	Veiligheidsregio Zeeland	Middelburg	20061025
5.	20061011	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20061025
6.	20061011	Kamer van Koophandel Zeeland	Middelburg	20061025
7.	20061009	Zeeuwse Milieufederatie	Goes	20061025
8.	20060925	Gemeente Borsele	Borsele	20061025
9.	20060913	Rijkswaterstaat Zeeland	Middelburg	20061025
	20060926	Verslag Informatieavond	Vlissingen	20061025

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Dokkershaven en Edisongebied e.o.**

Tegen het historische centrum van Vlissingen ligt Dokkershaven, het voormalige KSG-terrein. In het recente verleden oefende Koninklijke Schelde Groep op dit terrein haar scheepsbouwactiviteiten uit. Gemeente Vlissingen wil dit terrein herontwikkelen, ten behoeve van wonen, werken, detailhandel, recreatieve doeleinden en een jachthaven. Ook het naastgelegen Edisonterrein wordt gerevitaliseerd. Voor dit verouderde haven- en industriegebied is de realisatie van woningen, kantoren, scholen, kennisintensieve bedrijvigheid en ligplaatsen voor de jachthaven voorzien. De bestemmingsplannen van Dokkershaven en het Edisonterrein moeten worden gewijzigd. De gemeenteraad van Vlissingen treedt hierbij op als bevoegd gezag en het college van burgemeester en wethouders als initiatiefnemer.

ISBN-10: 90-421-1936-5

ISBN-13: 978-90-421-1936-9